

Zagrebačka županija (primjer proračuna i strategija razvoja)

Sirovica, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:369063>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-08**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Luka Sirovica

**ZAGREBAČKA ŽUPANIJA (PRIMJER PRORAČUNA I
STRATEGIJA RAZVOJA)**

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Luka Sirovica

**ZAGREBAČKA ŽUPANIJA (PRIMJER PRORAČUNA I
STRATEGIJA RAZVOJA)**

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

Broj indeksa autora: 0010218108

Email: luka.sirovica12@gmail.com

Mentor: izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Study Financial management

Luka Sirovica

**ZAGREBAČKA COUNTY(BUDGET EXAMPLE AND
DEVELOPMENT STRATEGY)**

Final paper

Osijek, year 2019.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ završni
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vrećinski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.**
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi inoj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 1 23/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, I 39/13, 101/14, 80/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Luka Sirovica

JMBAG: 0010218108

OIB: 67687023351

e-mail za kontakt: luka.sirovica12@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski studij Financijski menadžment

Naslov rada: Zagrebačka županija (primjer proračuna i strategija razvoja)

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc.Domagoj Karačić

U Osijeku, _____ 20 _____ godine

Potpis

Sažetak

Proračun je temeljni akt regionalne jedinice kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdatci u razdoblju jedne godine. Proračun na razini regionalne jedinice nosi jednaku važnost kao proračun cijele države. Od iznimne je važnosti suradnja države i regionalne jedinice samouprave, kako bi strategija razvoja bila uspješna. Regionalni samoupravni djelokrug mora biti usklađen sa zakonima, Ustavom te drugim propisima države. Regionalne jedinice samouprave, za obavljanje poslova iz svog djelokruga, osiguravaju sredstva prihodima i primicima te dotacijama države. Prikupljena sredstva regionalne jedinice samouprave koriste za pokrivanje rashoda te ulaganja u regionalni razvoj. Vlastiti izvori prihoda jedinice regionalne samouprave su prihodi od vlastite imovine, županijski porezi, novčane kazne, pristojbe i naknade. Najveći udio u izvorima financiranja regionalne samouprave su porezi – porez na dohodak, porez na dobit, promet nekretnina i porez na igre na sreću, koji se sukladno zakonu dijele sa središnjom državom.

Ključne riječi : proračun, prihodi, rashodi, porezi, regionalni razvoj

Abstract

The budget is the basic act of a regional unit which estimates revenues and receipts and determines expenditures and expenses in a period of one year. The budget at the regional unit level carries as much importance as the budget of the whole country. Cooperation between the state and the regional unit of self-government is extremely important in order for the development strategy to be successful. The regional self-governing scope must be harmonized with the laws, the Constitution and other regulations of the state. Regional self-government units, in order to perform activities within their scope, provide funds with revenues and receipts, as well as state grants. Fundraising is used by regional self-government units to cover expenditures and investments in regional development. Own sources of income of the regional self-government unit are revenues from own property, county taxes, fines, fees and charges. The largest share in the sources of financing of regional self-government are taxes - income tax, profit tax, real estate transfer and gambling tax, which are shared with the central government in accordance with the law.

Key words: budget, revenues, receipts, expenditures, expenses, regional development

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Opće informacije o regionalnoj jedinici	2
2.1. Teritorijalno-politički ustroj Zagrebačke županije.....	2
2.2. Administrativno-regulatorni okvir djelovanja regionalne samouprave.....	3
2.3. Geografske i demografske značajke Zagrebačke županije	5
2.4. Temeljni makroekonomski pokazatelji(BDP po stanovniku, nezaposlenost, uvoz, izvoz)	7
3. Proračun – pojam i uloga.....	8
3.1. Teorijski okvir proračuna	8
3.2. Ciljevi i funkcije proračuna	9
3.3. Proračun jedinica regionalne samouprave RH	10
4. Analiza proračuna Zagrebačke županije	11
4.2. Veličina proračuna Zagrebačke županije.....	11
4.2. Struktura prihoda i primitaka	13
4.3. Struktura rashoda i izdataka	16
5. Zaključak.....	21
Literatura	22
Popis tablica	23
Popis slika	24

1.Uvod

Predmet istraživanja ovog rada je analiza proračuna Zagrebačke županije. Cilj rada je upoznati se sa strukturom i ulogom proračuna te analizirati proračun i strategiju razvoja Zagrebačke županije. Analiza proračuna Zagrebačke županije, kao jedne od najrazvijenijih županija u Hrvatskoj (prema podacima Hrvatske gospodarske komore) zasigurno pridonosi poznavanju proračuna kao dokumenta te važnosti proračuna za daljnji razvoj odabrane regionalne samouprave. Temeljna hipoteza rada je da Zagrebačka županija bilježi proračunski suficit u svakoj godini promatranog razdoblja. Druga hipoteza rada je da Zagrebačka županija po funkciji rashoda troši veliku većinu svojih sredstava na obrazovanje.

U prvom dijelu rada prikazane su opće informacije odabrane regionalne jedinice samouprave, Zagrebačke županije. Opće informacije regionalne jedinice sadržavaju podatke o administrativno-teritorijalnom ustrojstvu kroz povijest sve do danas te temeljne makroekonomske pokazatelje područne jedinice (stanovništvo, površina, BDP, uvoz, izvoz te stopa nezaposlenosti)

U drugom dijelu rada govori se o pojmu proračuna, funkcijama , klasifikaciji, te elementima sustava proračuna. Od iznimne je važnosti jasno prikazati opće funkcije proračuna kako bi analiza proračuna regionalne jedinice bila što jasnija.

Analiza te struktura proračuna Zagrebačke županije provedena je u trećem dijelu rada kroz tablične i statističke podatke. U ovom dijelu kroz obradu podataka analizirani su temeljni ekonomski pokazatelji proračuna, procjena prihoda i primitaka te utvrđivanje rashoda i izdataka Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

Završnio dio je zaključak, gdje su jasno i sustavno prikazane spoznaje i činjenice do kojih se došlo detaljnom analizom proračuna Zagrebačke županije, te ovisno o rezultatu istraživanja, prihvatanje ili odbijanje postavljenih hipoteza.

2. Opće informacije o regionalnoj jedinici

U ovom poglavlju prikazane su opće informacije odabrane županije. Prvi dio poglavlja govori teritorijalno-političkom ustrojstvu regionalne jedinice kroz povijest, te administrativnim ovlastima županije, prikazom navedenih značajki jasnija će biti samostalnost regionalne jedinice u donošenju odluka, planiranju proračuna, te kreiranju plana regionalnog razvoja. Makroekonomski podatci, te geografske i demografske značajke, koje su objašnjene u drugom dijelu poglavlja, direktno utječu na strukturu proračuna i regionalni razvoj regionalne jedinice, makroekonomski podatci bit će tablično prikazani, te će jasno biti pojašnjena njihova uloga na sam proračun.

2.1. Teritorijalno-politički ustroj Zagrebačke županije

U Republici Hrvatskoj postoji centralna i lokalna vlast. Županija je međustupanj između centralne lokalne vlasti, organiziranost i definicija županije je jednaka kao jedinica lokalne uprave i samouprave. Županije su obilježile unutarnji ustroj Republike Hrvatske kroz povijest. U početku su postojale starohrvatske župe kao središnja vlast. Posljednji pravni dokument o regulaciji ustroja županija u Hrvatskoj bio je Zakon o ustroju županija i o uređenju uprave u županijama i kotarima iz 1886. godine. Županije su nalazile na velike promjene kroz povijest stvaranja Republike Hrvatske, u jednom razdoblju županije su bile svedene na samo na pravosudne institucije. U staroj Hrvatskoj sudska funkcija županija nosila je najznačajniju ulogu, u odsutnosti vladara sudska vlast obavljao je župan.

Kao što je kompletna županijska vlast u Hrvatskoj prolazila kroz mnoštvo reorganizacija tijekom stvaranja Republike Hrvatske, tako je i sama Zagrebačka županija prošla kroz ukupno šest reorganizacija tijekom vremena. Posljednja, 6. reorganizacija dogodila se 1886. godine.

“Zagrebačka županija je administrativna cjelina koja je službeno pod tim nazivom, Comitatus Zagrabiensis, utemeljena 17. srpnja 1759. kad joj je carica i kraljica Marija Terezija podarila grb i pečatnjak. Taj grb je i danas u uporabi, a spomenuti datum slavi se kao Dan Zagrebačke županije. Županija se tada prostirala od Zagorja do Križevaca, Siska, Karlovca, preko Gorskog kotara sve do mora. Taj se teritorij tijekom povijesti mijenjao, a u današnjim granicama Zagrebačka županija postoji od 1. siječnja 1997.” (Anon., 2020.)

2.2. Administrativno-regulatorni okvir djelovanja regionalne samouprave

Temeljna tijela svake županije su županijska skupština i župan. Župan predstavlja izvršnu vlast regionalne jedinice dok je županijska skupština predstavničko tijelo građana i tijelo područne samouprave koje donosi akte u okviru njezine nadležnosti te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom Republike Hrvatske te statutom jedinice regionalne samouprave.

Od iznimne je važnosti da jedinica područne samouprave obavlja svoje dužnosti u skladu sa Zakonom Republike Hrvatske, odluke županije moraju biti usmjerene prema ekonomskom, socijalnom te kulturnom boljitku županije i građana.

Samoupravni djelokrug županije jasno je određen Zakonom o lokalnoj upravi i samoupravi. Njime je određeno da u okviru svoga samoupravnog djelokruga županija:

- „usklađuje interese i poduzima aktivnosti radi ravnomjernog gospodarskog i društvenog razvitka općina i gradova u sastavu županije i županije kao cjeline,
- usklađuje stajališta općina i gradova o pitanjima o kojima odlučuju tijela državne vlasti u Republici Hrvatskoj, odnosno usklađuje uređivanje pitanja zajedničkog interesa o kojima odlučuju tijela općina i gradova u sastavu županije,
- određuje uvjete uređenja i zaštite prostora županije (ako zakonom nije drugačije određeno),
- usklađuje razvitak i mrežu odgojnih, prosvjetnih, kulturnih, zdravstvenih, socijalnih, komunalnih i drugih institucija kao i objekata infrastrukture važnih za područje županije kao cjeline (ako zakonom nije drugačije određeno),

- obavlja poslove koje iz svoga samoupravnog djelokruga na nju eventualno prenesu općine ili gradovi
- osniva javne ustanove i druge pravne osobe, u skladu sa zakonom, radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva općina, gradova i županije kao cjeline,
- uređuje i druga pitanja zajedničkog interesa za općine, gradove i županiju kao cjelinu, u skladu sa zakonom.“ (Zakon o regionalnoj i lokalnoj samoupravi, n.d.)

Citiranjem zakona o regionalnoj i lokalnoj samoupravi dolazi se do zaključka da razina suradnje lokalne, regionalne i državne vlasti mora biti na visokom nivou kako ne bi došlo do miješanja regulatornih ovlasti. Republika Hrvatska već duže razmatra o promjeni i smanjenju broja regionalnih samouprava.

Temeljna tijela svake županije u Republici Hrvatskoj su županijska skupština i župan. Reorganizacijama županija kroz povijest stvaranja Republike Hrvatske mijenjale su se i ovlasti koje su županijska skupština i župan posjedovali. U današnjem ustroju, izvršnu vlast provodi župan, dok županijska skupština predstavlja predstavničko tijelo građana, te tijelo koje donosi akte u okviru djelovanja regionalne samouprave.

Župan, kao predstavnik izvršne vlasti priprema izradu općih akata te ih izvršava kada ih predstavničko tijelo donese. Usmjeravanje jedinica regionalne samouprave te njihov nadzor jedna je od glavnih zadaća župana kako bi se osigurao rad regionalne samouprave u skladu sa zakonom. Odlučivanje u stjecanju i oduzimanju nekretnina regionalne samouprave u ovlasti je župana kao i imenovanje i razrješivanje predstavnika regionalne samouprave. Župan može obavljati i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

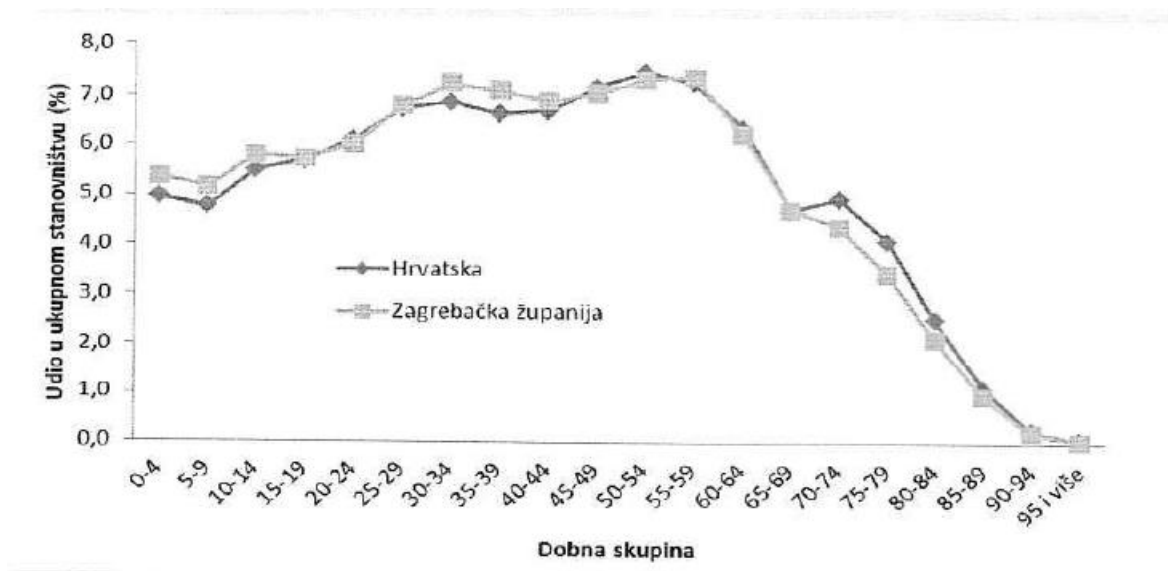
Županijska skupština kao predstavničko tijelo donosi poslovnike, proračun i akte u okviru svog djelovanja. Razdioba vlasti u regionalnoj jedinici samouprave slična je onoj u državnoj vlasti. Konkretno u donošenju proračuna, kao što vlada Republike Hrvatske predlaže i priprema proračun, a Hrvatski sabor ga donosi, takav način djelovanja ima i županija. Župan predlaže i priprema proračun dok ga županijska skupština donosi.

2.3. Geografske i demografske značajke Zagrebačke županije

„Zagrebačka županija smještena je u središnjem dijelu sjeverozapadne Hrvatske te zauzima 3.060 km² na kojem, u ukupno 9 gradova i 25 općina živi više od 300.000 stanovnika. Upravo taj specifičan geografski položaj Županije koja sa zapadne, južne i istočne strane obrubljuje hrvatsku metropolu, čineći tako popularno zvani “zagrebački prsten”, te blizina granice sa Slovenijom čine ovu regiju važnim raskrižjem europskih prometnih putova i značajnim tranzitnim područjem.“ (Anon., 2020.)

Od iznimnog značaja za Zagrebačku županiju je geografska blizina gradu Zagrebu. Takav geostrateški položaj Zagrebačke županije pogoduje gospodarstvenicima koji svoje pogone sele izvan Zagreba u njegovo neposredno okruženje. Razlozi selidbe pogona su manji troškovi poslovanja, a gotovo ista dostupnost radne snage. Niži komunalni doprinosi, oslobođenja plaćanja komunalne naknade, samo su neke od pogodnosti koje gradovi i općine pružaju investitorima. Kao što je prije citirano, položaj Zagrebačke županije čine ju značajnim tranzitnim područjem, stoga odlična prometna povezanost kao i komunalna opremljenost poduzetničkih zona uvelike privlači potencijalne investitore.

Broj stanovnika direktno utječe na proračun regionalne jedinice samouprave, prihodi županije su veći sa većim brojem stanovnika, isto tako s brojem stanovnika povećavaju se potrebe za ulaganjima u razvoj svih poslova u djelokrugu županije, pa se tako povećavaju i rashodi u proračunu županije. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Zagrebačka županija broji 317.606 stanovnika, što je otprilike 7,4 % ukupnog stanovništva Republike Hrvatske. Na slici 1. prikazana je usporedba dobne strukture stanovništva županije sa stanovništvom Hrvatske prema Popisu stanovništva iz 2011.godine. Zagrebačka županija ima mlađu populaciju u odnosu na prosjek Republike Hrvatske, obradom podataka pokazano je da udio stanovnika u dobnim skupinama do 50 godina u ukupnoj populaciji Zagrebačke županije, viši, u odnosu na isti udio populacije Republike Hrvatske.

Slika 1. Usporedba dobne strukture stanovništva Zagrebačke županije sa stanovništvom Hrvatske

Izvor: Državni zavod za statistiku

U tablici koja slijedi prikazani podatci govorit će o postotnom udjelu osoba u dobi od 60 i više godina u odnosu na broj osoba u životnoj dobi od 0 do 19 godina (indeks starenja), te o koeficijentu starenja stanovništva, koji govori o postotnom udjelu stanovništva starijeg od 60 godina u ukupnom stanovništvu, tablica će prikazivati podatke u Zagrebačkoj županiji i Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Usporedba demografskih pokazatelja Zagrebačke županije sa RH

Pokazatelji	Zagrebačka županija	Republika Hrvatska
Prosječna starost	40.6%	41.7%
Indeks starenja	100.1%	115.0%
Koeficijent starosti	22.1%	24.1%

Izvor: Državni zavod za statistiku, *Popis stanovništva 2011. godine*

Prosječna starost Zagrebačke županije iznosi 40,6% za razliku od istog pokazatelja Republike Hrvatske koji iznosi 41.7%. Indeks starenja kao i koeficijent starosti, kao što je vidljivo u tablici

1. niži je u Zagrebačkoj županiji u odnosu na Republiku Hrvatsku, što je dobar demografski znak na razini Zagrebačke županije.

2.4. Temeljni makroekonomski pokazatelji(BDP po stanovniku, nezaposlenost, uvoz, izvoz)

Makroekonomski pokazatelji su na jedan način i pokazatelji djelovanja proračunske politike na razini regionalne samouprave kao i cijele države. U tablici 2. bit će prikazani gospodarski pokazatelji Zagrebačke županije za razdoblje od 2017. do 2019. godine.

Tablica 2. Temeljni makroekonomski pokazatelji Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019.

Pokazatelji	2017. godina	2018. godina	2019. godina
BDP po stanovniku(u HRK)	62,890	-	-
Broj nezaposlenih	9,053	6,658	5,582
Stopa nezaposlenosti(%)	11.3%	8.0%	6.3%
Uvoz (u HRK)	16,422,263	17,955,349	19,388,588
Izvoz (u HRK)	5,760,954	6,379,849	6,475,538

Izvori: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Državni zavod za statistiku

Iz tablice se jasno vidi pad broja nezaposlenih , kao i stope nezaposlenosti u Zagrebačkoj županiji. U 2017. godini 9,053 radno aktivnog stanovništva bilo je nezaposleno, zadnji podatci za 2019. godinu govore o 5,582 nezaposlene osobe , što je pozitivan trend u Zagrebačkoj županiji. Stope nezaposlenosti, prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bilježe pad u 2018. i 2019. godini u odnosu na baznu 2017. godinu. Zaključno stanje u ožujku 2019. godine, stopa nezaposlenosti Zagrebačke županije iznosila je 6,3% , to znači da 6,3% ukupne radne snage Zagrebačke županije nije zaposleno. S obzirom da je stopa nezaposlenosti Republike Hrvatske 2019. godine iznosila 11,3% može se zaključiti da Zagrebačka županija ima relativno nisku stopu nezaposlenosti u odnosu na prosjek RH.

Posljednja dva makroekonomska pokazatelja u tablici su izvoz i uvoz na razini Zagrebačke županije. U razdoblju od 2017. do 2019. godine iz tablice 2. jasno se vidi povećanje oba navedena gospodarska pokazatelja, tako 2019. Zagrebačka županija bilježi 6,475,538 kuna izvoza, te 19,388,588kn uvoza. Jasno se vidi značajna razlika izvoza i uvoza, time je ostvaren vanjskotrgovinski deficit na razini županije u 2019. godini.

3. Proračun – pojam i uloga

U ovom dijelu rada prezentiraju se teorijske i pravne postavke sustava proračuna. Definira se proračun kao pojam, te uloge i funkcije proračuna. Poseban naglasak stavljen je na autonomnost proračuna županije, jasno su definirani prihodi i rashodi na razini Republike Hrvatske, te autonomni prihodi i rashodi koji se odnose isključivo na jedinicu regionalne samouprave.

3.1. Teorijski okvir proračuna

„Proračun je financijski akt kojim se procjenjuju prihodi i primici, te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu godinu u skladu sa Zakonom o proračunu. U Republici Hrvatskoj postoje tri razine proračuna, a to su državni proračun, proračun jedinica lokalne samouprave i uprave i proračun izvan proračunskih . Zbroj sva tri čine opći proračun države. Svaki od tih proračuna ima vlastite prihode i rashode, te ako želimo saznati koliko je ukupno prikupljeno sredstava i kolika je ukupna javna potrošnja moramo zbrojiti sve tri razine proračuna i prikazati ih kao zbirni proračun opće države.“ (Ott i suradnici, 2009).

Svaki proračun se sastoji od općeg i posebnog djela, te plana razvojnih strategija.

„U opći dio proračuna ulaze Račun prihoda i rashoda te Račun financiranja. Na računu prihoda i rashoda prikazani su godišnji prihodi i rashodi. Račun financiranja služi za uspostavljanje ravnoteže proračuna jer su rijetko kada prihodi i rashodi jednaki. U računu financiranja prikazuje se primici i izdaci (u pravilu od pozajmljivanja i zaduživanja) proračuna države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika po vrstama, koji su raspoređeni u programe u čijem sastavu su aktivnosti i projekti. U programima se iskazuju planirani prihodi i rashodi razrađeni po vrstama prihoda i primitaka, pojedinim aktivnostima i projektima te po godinama u kojima se tereti proračun.“ (Narodne novine, čl 26., 2015.)

Iz citiranih članaka Zakona o proračunu . može se zaključiti da je proračun jedan od temeljnih i najvažnijih financijskih instrumenata, pravilno upravljanje proračunom, točnije pravilnim i pravovremenim ulaganjima prikupljenih sredstava, država kao i regionalne i lokalne jedinice poboljšavaju kompletno ekonomsko, socijalno te kulturno stanje.

3.2. Ciljevi i funkcije proračuna

Proračun nije samo pregled prihoda i primitaka te rashoda i izdataka. Njegova važnost je značajnija od definicije pregleda. Proračun je na određeni način ogledalo sposobnosti države ili bilo koje druge jedinice koja ima svoj jedinstveni proračun.

Tri su glavne funkcije proračuna:

1. prikazuje najvažnije ciljeve države u fiskalnoj godini,
2. služi kao instrument kojim država utječe na ekonomsko stanje zemlje, te
3. služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava. (Institut za javne financije, 2003.)

“Proračun, nadalje služi kao instrument ekonomske politike kojim se utječe na ekonomsko stanje zemlje (ekonomski rast, zaposlenost, raspodjelu dohotka, potrošnju, štednju, inflaciju, itd.). Proračunom se provode tri cilja ekonomske politike:

1. Alokacija ili dodjela javnih dobara građanima Određena se javna dobra ne mogu, zbog nesavršenosti, osigurati tržištem (npr. nacionalna obrana, izgradnja auto-cesta i sl.). Stoga se određena količina novca iz privatnog sektora preusmjerava državi kako bi ona mogla proizvoditi javna dobra te izabrati poželjnu kombinaciju javnih dobara koju će pružati (tko će trošiti, na što i koliko).
2. Preraspodjela bogatstva (dohotka) - Novac se usmjerava od bogatih stanovnika siromašnima (npr. putem socijalne pomoći), od mlađih generacija starijim (isplatom mirovina), te iz visokorazvijenih regija nižerazvijenim regijama (različite vrste dotacija).

3. Stabilizacijski cilj - Stalna briga države za osiguranjem poželjne razine zaposlenosti i niske stope inflacije.” (Institut za javne financije, 2003.)

Osim gore navedenih ekonomskih funkcija proračuna, proračun ima i pravno te političku funkciju. Pravna funkcija se odnosi na reguliranje ovlasti javnog sektora, točnije osigurava legitimitet u kreiranju javnih izdataka. Politička funkcija proračuna se odnosi na prije spomenute pokazatelje programa vlade te regionalnih i lokalnih jedinica, upravljanjem proračunom mora se težiti postizanju gospodarske ravnoteže.

3.3. Proračun jedinica regionalne samouprave RH

Definicija proračuna u okviru regionalne samouprave jednaka je općoj definiciji proračuna, dakle „akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne(regionalne samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo.“ (Narodne novine, 2015.)

Proračun nije isključivo prikaz financija, već također predstavlja vezu između planiranih sredstava i postizanja zacrtanih ciljeva.

„Tijela, ustanove vijeća, manjinske samouprave te mjesna samouprava, korisnici su proračuna jedinica lokalne i područne samouprave. Njihovi rashodi za zaposlene i materijalni rashodi financiraju se iz proračuna jedinice lokalne i područne(regionalne samouprave), kojima je izvor prihoda lokalni proračun u iznosu 50 posto ili više i koje su navedene u registru korisnika proračuna.“ (Bratić, 2009)

Danas postoji niz problema sa proračunskim klasifikacijama Republike Hrvatske. Hrvatska je mala zemlja sa velikim brojem lokalnih i regionalnih jedinica. Teško je uskladiti i koordinirati proračunske ciljeve sa ciljevima pojedine lokalne i regionalne jedinice.

4. Analiza proračuna Zagrebačke županije

U ovom dijelu rada provest će se analiza proračuna Zagrebačke županije. Kroz tablične podatke bit će prikazana veličina proračuna Zagrebačke županije, te struktura prihoda i primitaka i rashoda i izdataka. Najveći udio prihoda u proračunu bit će detaljnije tablično prikazan, kao i najveći udio rashoda.

4.2. Veličina proračuna Zagrebačke županije

U sljedećoj tablici nalaze se podatci o ukupnoj veličini proračuna Zagrebačke županije, te ukupni prihodi i primici i rashodi i izdaci za promatrano razdoblje. Postotno povećanje kroz razdoblje bit će iskazano indeksima, bazna godina je 2017.

Tablica 3. Veličina proračuna Zagrebačke županije u razdoblju 2017. do 2019. godine

Veličina proračuna Zagrebačke županije	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019.
Prihodi poslovanja	548.389.775	570.659.894	104,07%	634.003.789	115,61%
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	531.153	590.127	111,10%	605.271	113,95%
Primici financijske imovine i zaduživanja	22.146.748	28.335.810	127,95%	28.067.526	126,73%
Ukupni prihodi i primici	571.067.676	599.585.831	105,00%	662.676.586	116,04%

Rashodi poslovanja	476.711.060	514.210.895	107.87%	547.658.614	114.89%
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	60.733.297	82.522.724	135.88%	90.623.250	149.22%
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	15.099.723	20.351.172	134.78%	20.000.000	132.45%
Ukupni rashodi i izdaci	554.544.08	617.084.791	111,28%	658.281.864	118,71%

Izvor: Otvoreni proračun Zagrebačke županije

Iz tablice 3. jasno se vidi da Zagrebačka županija ne bilježi proračunski suficit u svim godinama navedenog razdoblja. Naime, ukupni prihodi i primici veći su od ukupnih rashoda i izdataka u 2017. i 2019. godini ali u 2018. godini ukupni prihodi i primici iznose 599.585.831 HRK dok ukupni rashodi i izdatci za istu godinu iznose 617.084.791 HRK što pokazuje da Zagrebačka županija ima proračunski deficit u 2018. godini. Izmjenama i rebalansima proračuna može se postići ravnoteža proračuna. Ukupni prihodi i primici bilježe rast od 5 % u 2018. godini , te od 16,04% u 2019. promatrajući 2017. godinu kao baznu godinu. Rashodi i izdatci također bilježe stalni porast u promatranom razdoblju , u 2018. godini rastu za 11,28% dok u 2019. godini čak 18,71% , promatrajući 2017. godinu kao baznu. Prihodi poslovanja najveći rast u odnosu na baznu 2017. godinu bilježe u 2019. godini gdje iznose 643.003.789 što je povećanje od 15,61%. Najveći udio u ukupnim prihodima i primicima, kao što se može vidjeti imaju prihodi poslovanja najveći udio prihoda od poslovanja u ukupnim prihodima bilježi 2017.godina a iznosi visokih 95,67%. Rashodi od poslovanja su također najveći dio ukupnih rashoda i izdataka, kako smo uzeli 2017. godinu za izračunavanje ukupnog udjela prihoda od poslovanja, ista godina će se koristiti i za rashode, pa tako udio rashoda od poslovanja u ukupnom dijelu rashoda i izdataka u 2017. godini iznosi 85,96%

4.2. Struktura prihoda i primitaka

U ovom dijelu analizirat će se struktura prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji, također će se tablično detaljnije prikazati prihodi od poreza koji su jedan od glavnih izvora financiranja svake regionalne samouprave.

Tablica 4. Prihodi Zagrebačke županije po ekonomskoj klasifikaciji u razdoblju od 2017. do 2019.

Prihodi poslovanja	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019
Prihodi od poreza	178.182.021	223.840.063	104,57%	243.523.949	136,67%
Pomoć iz inozemstva	98.283.556	74.510.00	75,81%	98.459.625	100,18%
Prihodi imovine	21.115.046,2	22.423.422,57	106,20%	21.752.571,47	103,02%
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	33.474.527,2	33.226.494,23	99,26%	33.178.577,21	99,12%
Prihodi prodaje proizvoda i roba	33.474.527,72	30.401.268,80	90,81%	32.507.266,99	97,11%
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovorne obveze	174.729.477,25	183.838.433,76	105,21%	197.263.642,72	112,90%
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	11.145.285	2.420.211,08	21,72%	7.318.155,57	65,66%
Ukupno	548.389.775,07	570.659.894,16	104,06%	634.003.788,59	115,61%

Izvor: Otvoreni proračun Zagrebačke županije

Analizom tablice 4. dolazi se do zaključka da su prihodi od poreza najveći udio ukupnih prihoda Zagrebačke županije. U 2019. godini, u kojoj su prihodi od poreza najveći i iznose 243.523.949 (HRK), udio prihoda od poreza u ukupnim prihodima iznosi 38,41%. Prihodi od poreza bilježe povećanje u obje godine u odnosu na baznu 2017. godinu. U već spomenutoj 2019. godini prihodi od poreza porasli su za značajnih 36, 67% u odnosu na 2017. godinu. Drugi najveći udio u ukupnim prihodima su prihodi iz nadležnog proračuna i HZZO-a temeljem ugovorne obveze, koji u 2019. godini, u kojoj je njihova vrijednost najveća, iznose 31,1% od ukupnih prihoda 2019. godine, što govori da je udio prihoda iz nadležnog proračuna i HZZO-a vrlo blizu udjelu prihoda od poreza. Također, prije navedeni prihodi bilježe porast u 2018. i 2019. godini u odnosu na baznu 2017. godinu, porast u 2018. iznosi 5,21%, dok u 2019, porast je nešto veći, te iznosi 12,90%. Zanimljivo je istaknuti da prihodi od prodaje proizvoda i robe bilježe pad u promatranom razdoblju. Pad od 9,19% bilježi 2018. godina, dok je u 2019. ipak postotno smanjenje nešto niže, te iznosi 2,89%.

Budući da su prihodi od poreza najveći udio ukupnih prihoda Zagrebačke županije u tablici 5. detaljnije će biti prikazani podatci isključivo te stavke proračuna. Porezi su glavni izvori prihoda na lokalnoj i regionalnoj razini, te ih je tako vrlo bitno dublje analizirati. Glavne stavke u prihodima od poreza su porez i prirez na dohodak, porezi na imovinu te porezi na robu i usluge.

Tablica 5. Struktura prihoda od poreza Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Prihodi od poreza	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019.
Porez i prirez na dohodak	158.450.693,65	206.369.494,61	130,24%	222.909.365,88	140,69%
Porez na imovinu	104.951,28	359.491,69	342,53%	617.742,64	588,60%
Porez na robu i usluge	19.626.376,27	17.111.076,91	87,18 %	19.996.840,69	101,88%
Ukupno prihodi od poreza	178.182.021,20	223.840.063,21	125,62%	243.523.949,21	136,67%

Izvor: Proračun Zagrebačke županije

Iz tablice 5. prikazom strukture prihoda od poreza može se zaključiti da najveći udio u ukupnim prihodima od poreza iznose porez i prirez na dohodak. Udio poreza i prireza na dohodak u 2017. godini u ukupnim prihodima od poreza iznosi visokih 88,92%, dok je recimo u 2018. godini taj udio još veći, 92,20%. Izrazito visok porast u odnosu na baznu 2017. godinu iznose porezi na imovinu, u 2018. godini oni su se udvostručili, te njihov porast iznosi 242,53% , dok su u 2019 gotovo pet puta veći u odnosu na 2017. godinu, te njihov postotni porast iznosi 488,60. Jedina stavka koja bilježi postotni pad u jednoj godini je porez na robu i usluge, pad je zabilježen u 2018. godini te iznosi 12,82%. Broj stanovništva direktno utječe na visinu prihoda od poreza i prireza na dohodak. Regionalne i lokalne jedinice moraju koristiti prihode od poreza u jasne svrhe, te tako težiti daljnjem razvoju.

Nakon analize prihoda Zagrebačke županije, analizirat će se i primici kroz tablični prikaz. Razlika između primitka i prihoda je zapravo jednostavna , prihodi se priznaju onda kada su nastali a ne kada je novac stvarno primljen ili isplaćen.

Tablica 6. Primici od financijske imovine i zaduživanja

Primici od financijske imovine i zaduživanja	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019.
Primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita	10.568.071,16	13.034.221,57	123,34%	15.017.991,96	115,22%
Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	599,40	599,40	100,00%	1.928.599,40	321754,99%
Primici od zaduživanja	11.578.077,06	15.300.988,55	132,15%	11.120.934,39	72,68%
Ukupno	22.146.747,62	28.335.809,52	127,95%	28.067.525,75	99,05%

Izvor: Proračun Zagrebačke županije

Analizom primitaka Zagrebačke županije za razdoblje od 2017. do 2019. godine dolazi se do zaključka da najveći udio, ovisno o godini, čine primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita te primici od zaduživanja. Primljeni povrati glavnice i danih zajmova i depozita pokazuju tendenciju rasta u 2018 i 2019. godini. U 2018. godini rast iznosi 23,34% , dok u 2019. bilježi 15,22%. Ekspresan rast bilježe primici od prodaje dionica i udjela u glavnici, koji su 2017. i 2018. godine iznosili 599,40 Hrk, dok u 2019. iznose čak 1.928.599,40 što je postotno povećanje od 321754,99%.

4.3. Struktura rashoda i izdataka

Nakon tabličnih prikaza prihoda i primitaka po njihovoj ekonomskoj klasifikaciji te detaljnijim prikazom strukture prihoda od poreza, u ovom dijelu će biti analizirani rashodi i izdatci Zagrebačke županije za istraživano razdoblje. Analizom rashoda i izdataka jasno će se moći zaključiti i strategija regionalnog razvoja Zagrebačke županije, naglasak će biti na grane na koje županija troši najveći dio sredstava.

U tablici koja slijedi bit će prikazani rashodi prema ekonomskoj klasifikaciji, istraživano razdoblje je od 2017. do 2019. godine. U ovoj tablici bazna godina će biti prethodna godina, točnije za 2018. bazna godina će biti 2017. dok za 2019. godinu bazna godina će biti njoj prethodna 2018. godina

Tablica 7. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Rashodi poslovanja	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019.
Rashodi za zaposlene	191.440.749,51	203.750.217,60	106,43%	222.948.954,59	109,42%
Materijalni rashodi	154.201.537,57	158.661.761,19	102,89%	181.074.589,25	114,13%
Financijski rashodi	807.132,75	1.071.085,43	132,70%	1.571.953,04	146,76%
Subvencije	16.050.442,15	15.491.856,67	96,52%	14.788.135,69	95,46%

Pomoći u inozemstvo i unutar općeg proračuna	37.219.004,88	46.395.636,83	124,66%	38.319.503,17	82,59%
Naknade građanima i kućanstvima	34.874.702,14	47.536.794,69	136,31%	46.079.676,48	96,93%
Ostali rashodi	42.117.491,19	41.303.542,61	98,07%	42.875.801,35	103,81%
Ukupno	476.711.060,19	514.210.895,02	107,87%	547.658.613,57	106,50%

Izvor: Proračun Zagrebačke županije

Prikazom rashoda poslovanja možemo vidjeti da ukupni rashodi Zagrebačke županije imaju tendenciju rasta kroz promatrano razdoblje. U 2018. ukupni rashodi porasli su za 7,87% u odnosu na baznu godinu, pa tako iznose 514.210.895,02(HRK), u 2019. godini ukupna vrijednost rashoda je još veća, te iznosi 547.658.613,57(HRK). Rashodi za zaposlene čine najveći dio ukupnih rashoda poslovanja u proračunu Zagrebačke županije. Rashode za zaposlene čine bruto plaće, doprinosi na plaće, te ostali rashodi za zaposlene. Uz rashode za zaposlene, drugi najveći udio u ukupnim rashodima su materijalni rashodi, uzmimo primjer 2019. godine, rashodi za zaposlene iznose 41% od ukupnih rashoda, a materijalni rashodi 33,06% od ukupnih rashoda županije. Obje vrste rashoda bilježe tendenciju rasta, točnije postotno povećanje u promatranom razdoblju što pokazuju indeksi u tablici 7. Najznačajniji postotni porast bilježe financijski rashodi, koji u 2018. godini rastu za 32,70% u odnosu na prethodnu, a u 2019. za 46,67% u odnosu na 2018. godinu. Značajni udio u rashodima imaju i naknade građanima i kućanstvima, koji u 2018. godini rastu za 36,31% no ne nastavljaju rast, pa tako u 2019. godini bilježe pad u odnosu na prethodnu 2018. Najveći postotni pad u razdoblju jedne godine bilježe pomoći u inozemstvo i unutar općeg proračuna, koji su se u 2019. godini smanjili za 17,41%. Jedina stavka u ekonomskoj klasifikaciji rashoda koja bilježi tendenciju pada su subvencije. Rashodi subvencija su najmanji u 2019. godini gdje iznose 14.788.135(HRK) što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu od 4,54%.

Ravnoteža proračuna je iznimno važna, rashode i izdatke treba pokriti prihodima i primicima. Ukoliko se tijekom godine, zbog izvanrednih okolnosti, rashodi povećaju, ili se zbog gospodarske situacije prihodi smanje, proračun se mora uravnotežiti. U tom slučaju moraju se pronaći novi izvori prihoda ili smanjivati predviđeni rashodi. Ravnoteža se najčešće postiže zaduživanjem ili

prodajom imovine. Tu svrhu ima rebalans proračuna, kojim se donose izmjene i dopune u proračunu tijekom godine.

Uz ekonomsku klasifikaciju rashoda, postoje i rashodi prema funkcijskog klasifikaciji. Funkcijska klasifikacija rashoda podrazumijeva određivanje rashoda u skladu s njihovom namjenom. Svaki projekt dobiva svoju oznaku te se tako određuje namjena rashoda. U tablici 8. bit će prikazani rashodi po funkcijskog klasifikaciji kako bi bilo istraženo gdje se ulaže najveći dio sredstava proračuna Zagrebačke županije.

Tablica 8. Rashodi po funkcijama Zagrebačke županije za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Rashodi	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019.
Ekonomski poslovi	53.885.107	56.212.681	104,32 %	57.144.161	101,66%
Javni red i sigurnost	4.148.114	4.304.554	103,77%	4.572.313	106,22%
Obrazovanje	137.578.438	162.671.690	118,24%	163.281.506	100,37%
Opće javne usluge	50.615.652	47.795.596	94,42%	63.080.334	131,98%
Rekreacija, kultura i religija	10.353.063	11.020.200	106,44%	11.208.819	101,71%
Socijalna zaštita	9.850.101	12.658.225	128,51%	12.899.596	101,91%

Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	13.443.232	15.416.932	114,68%	15.280.282	99,2%
Zaštita okoliša	13.079.145	12.789.385	97,78%	11.534.344	90,19%
Zdravstvo	244.591.229	277.215.528	113,34%	301.280.509	108,68%
Ostalo	15.000.000	17.000.000	113,33%	18.000.000	105,89%

Izvor: Proračun Zagrebačke županije

Prikazom rashoda po funkcijama, jasno se vidi da najveći dio sredstava koje ulaže Zagrebačka županija odlazi u zdravstvo i obrazovanje. Zdravstvo, kao jedna od temeljnih grana za opće dobro stanovništva, najveću vrijednost rashoda iznosi 2019. godine gdje su rashodi za zdravstvo 301.280.509(HRK). Rashodi za zdravstvo imaju stalni rast tijekom promatranog razdoblja, u 2018. godini rast je 13,34% , dok u 2019. taj rast iznosi 8,68%. Druga najveća stavka u prikazu rashoda po funkcijama je obrazovanje. Rashodi za obrazovanje bilježe porast od 18,24% u 2018. godini u odnosu na 2017. Ipak, sljedeće godine, točnije 2019. rast rashoda za obrazovanje je neznatan, te iznosi 0,37%. Zanimljivo je istaknuti da u planu proračuna Zagrebačke županije , rashodi za obrazovanje u 2020. godini iznose 597.167.819(HRK) što jasno govori o planu razvoja i ulaganja u obrazovanje na području regionalne samouprave. Jedina stavka koja ima tendenciju pada su rashodi zaštite okoliša , u 2018. godini pad je neznatan, dok je u 2019. pad rashoda za zaštitu okoliša 9,80%. Rashodi ekonomskih poslova također bilježe rast, u rashode ekonomskih poslova spadaju rashodi za poljoprivredu, šumarstvo i lov, rudarstvo i građevinarstvo te promet.

Budući da je obrazovanje uz zdravstvo grana na koju ide većinski dio ukupnih rashoda, u sljedećoj tablici bit će analizirani rashodi po stupnju obrazovanja, kako bi se pokazalo na koji stupanj obrazovanja Zagrebačka županija ulaže najviše sredstava.

Tablica 9. Struktura rashoda za obrazovanje Zagrebačke županije

Obrazovanje	2017.	2018.	Indeks 2018.	2019.	Indeks 2019.
Predškolsko i osnovno obrazovanje	70.506.782,10	78.630.561,51	111,52%	68.430.204,36	87,03%
Srednjoškolsko obrazovanje	16.963.271,37	17.793.306,14	104,89%	23.204.144,66	130,41%
Obrazovanje koje se ne može definirati po stupnju	218.045,59	301.994,21	138,50%	272.979,54	90,39%
Istraživanje i razvoj obrazovanja	2.591.201,84	2.779.200,23	107,26%	3.135.983,24	112,84%
Usluge obrazovanja koje nisu svrstane	32.653.298,53	43.883.154,04	134,39%	41.287.585,74	94,09%

Izvor: Proračun Zagrebačke županije

Tablica 9. jasno pokazuje da najveći dio rashoda Zagrebačke županije odlazi na predškolsko i osnovno obrazovanje. Koristeći se podacima iz tablice 8. udio rashoda za Predškolsko i osnovno obrazovanje iznosi 51% od ukupnih rashoda za obrazovanje. Rashodi za srednjoškolsko obrazovanje bilježe rast kroz promatrano razdoblje, u 2018. u odnosu na baznu 2017. godinu rast iznosi 4,89%. Relativno nizak postotak rasta, no u 2019. godini rast rashoda za srednjoškolsko obrazovanje raste za značajnih 30,41%. Obrazovanje je jedna od najvažnijih grana strategije razvoja i pravilna ulaganja u sustav obrazovanja direktno utječu na budućnost regionalne samouprave i kompletne države. Sustav obrazovanja, što je bolji, radna snaga je stručnija, posjeduje više znanja sposobnosti, zbog toga ulaganja u obrazovanje moraju biti značajna i pravilno raspoređena.

5. Zaključak

Provedbom analize proračuna Zagrebačke županije došlo se do bitnih spoznaja o proračunu te strategiji razvoja Zagrebačke županije. Cilj rada je bio upoznati se sa važnosti proračuna te istražiti i analizirati proračun Zagrebačke županije. Temeljna hipoteza rada glasila je da Zagrebačka županija u promatranom razdoblju(2017. – 2019.) bilježi proračunski suficit. Analizom veličine prihoda i primitaka te rashoda i izdataka pokazalo se da Zagrebačka županija u 2018. godini ima proračunski deficit, rashodi i izdatci su veći od prihoda i primitaka, te se tako odbacuje prethodno postavljena hipoteza. Druga hipoteza rada je da Zagrebačka županija ulaže većinski dio svojih sredstava u obrazovanje. Detaljnom analizom rashoda po funkcijskog klasifikaciji , pokazalo se da je obrazovanje, uz zdravstvo, grana na koju najveći udio od ukupnih rashoda odlazi, te se tako pokazalo da je jedan od ciljeva razvoja Zagrebačke županije poboljšanje obrazovanja, s čime se prihvaća postavljena hipoteza. Što se tiče prihoda i primitaka, najveći izvor financiranja regionalne samouprave su prihodi od poreza, koji bilježe tendenciju rasta kroz istraživano razdoblje.

Literatura

1. Anon., 2020.. *Zagrebačka županija.* [Mrežno]
Available at: <https://www.zagrebacka-zupanija.hr/zupanija/>
[Pokušaj pristupa 7 Rujan 2020.].
2. Bratić, V., 2009. *Politika proračuna i proračunskog procesa.* s.l.:Institut za javne financije .
3. Institut za javne financije, 2003.. *Institut za javne financije.* [Mrežno]
Available at: <http://www.ijf.hr/proracunski/I-proracun.pdf>
4. Narodne novine, čl 26., 2015.. *Zakon o proračunu. Narodne novine.*
5. Narodne novine, č. 3., 2015.. *Zakon o proračunu. Narodne novine.*
6. Ott i suradnici, 2009. Proračunski vodič za građane. U: *Proračunski vodič za građane.* Zagreb: Institut za javne financije, p. 12. str.
7. Statut Zagrebačke županije, 2018.. *Zagrebačka županija.* [Mrežno]
Available at: https://www.zagrebacka-zupanija.hr/media/filer_public/e1/b9/e1b9b899-f255-4a8e-8564-31b8d752e975/statut_2013.pdf
8. Zakon o regionalnoj i lokalnoj samoupravi, n.d. *Zakon.hr.* [Mrežno]
Available at: [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi)
[Pokušaj pristupa 19. Rujan 2020.].

Popis tablica

Tablica 1. Usporedba demografskih pokazatelja Zagrebačke županije sa RH.....	6
Tablica 2. Temeljni makroekonomski pokazatelji Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019.....	7
Tablica 3. Veličina proračuna Zagrebačke županije u razdoblju 2017. do 2019. godine	11
Tablica 4. Prihodi Zagrebačke županije po ekonomskoj klasifikaciji u razdoblju od 2017. do 2019.	13
Tablica 5. Struktura prihoda od poreza Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019. godine	14
Tablica 6. Primici od financijske imovine i zaduživanja	15
Tablica 7. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji Zagrebačke županije u razdoblju od 2017. do 2019. Godine.....	16
Tablica 8. Rashodi po funkcijama Zagrebačke županije za razdoblje od 2017. do 2019.	18
Tablica 9. Struktura rashoda za obrazovanje Zagrebačke županije.....	20

Popis slika

Slika 1.Usporedba dobne strukture stanovništva Zagrebačke županije sa stanovništvom Hrvatske	6
---	---